

National
Association of
Regulatory
Utility
Commissioners

USAID
NGA POPULLI AMERIKAN
OD AMERIČKOG NARODA

NARUC/ERRA Trajnim në Rregullimin e Energjisë dhe Përpilimin e Tarifave

**Nëntor 5 - 8, 2007
Prishtinë, UNMIK/Kosovo**

*Bashkë-organizuar nga
Asociacioni Kombëtar i Komisionerëve Rregullativë të Ndërmarrjeve
të Shërbimeve Publike (NARUC)
Asociacioni Rajonal i Rregullatorëve të Energjisë (ERRA)*

*Sponsorizuar nga
Agjencia e ShBA-ve për Zhvillim Ndërkombëtar (USAID)
Misioni në Prishtinë, UNMIK/Kosovo*

Universiteti Amerikan në Kosovë
Kompleksi në Gërmi
Nazim Gafurri 21
10 000 Prishtinë
UNMIK/Kosovo
Tel: +381 (0) 38 518 542
Fax: +381 (0) 38 518 458
Internet: www.aukonline.org

Rendi i ditës

Drejtues i kursit:

Dr. Vidmantas Jankauskas, Ish-Kryesues i Komisionit Kombëtar për Kontroll të Çmimeve për Energjisë, Lituani

Instrukturë të kursit:

1. Dr. Peter Kaderjak, Drejtor i qendrës rajonale për hulumtim të politikave të energjisë (REKK), Hungari
2. Z. Csaba Kovacs, Zyra Hungareze e Energjisë
3. Z. Joseph Witmer, Asistent Konsulent, Byroja Ligjore, Komisioni për Ndërmarrje të Shërbimeve Publike në Pensilvani
4. Z. Rudi Hakvoort, Partner, D-Cision B.V., Holandë

E hënë, 5 nëntor: Reformat në sektorin e energjisë dhe hyrje në rregullimin e ndërmarrjeve të shërbimeve publike

Audienca e shënjestruar: Zyra Rregullative e Energjisë (ERO), Ministria e Energjisë dhe Minierave, Anëtarë të Qeverisë dhe Kuvendit, kompanitë e industrisë (KEK dhe KOSTT), grupe të konsumatorëve, shoqëria civile, raportimi medial për çështjet e energjisë.

<i>Mëngjes</i>		
08:15 – 09:00	Pjesëmarrës	<i>Regjistrimi</i>
09:00 – 09:15	Dr. Ali Hamiti, Kryesues i Zyrës Rregullative të Energjisë, UNMIK/Kosovo	<i>Fjalë hyrëse</i>
09:15 – 09:30	Dr. Michael Farbman Drejtor i Misionit, USAID Misioni në Kosovë	<i>Fjalë hyrëse</i>
09:30 – 09:45	Z. J. Michael Trainor Këshilltar i lart e energjisë, USAID Misioni në Kosovë	<i>Synimi i programit trajnues</i> <i>Roli i USAID – Misioni në Kosovë në reformat e sektorit të energjisë</i>
09:45 – 10:15	Dr. Vidmantas Jankauskas	<i>Roli i procesit rregullativ në reformat e sektorit të energjisë</i>
10:15 – 10:30		Pyetje dhe Përgjigje
10:30 – 11:15	Dr. Besnik Bislimi, AUK	<i>Bazat e ekonomisë së mirëqenies dhe implikimet për rregullimin e energjisë</i>
<i>Pauza e kafesë: 11:15 – 11:30</i>		

11:30 – 12:45	Dr. Vidmantas Jankauskas dhe Z. Joseph Witmer	<i>Karakteristikat kryesore të komisioneve rregullative (Autonomia-Autoriteti-Llogaridhënia-Aftësia)</i> - Rolet, funksionet dhe vendosja industriale e komisioneve rregullative. Skemat alternative operacionale dhe vlerësimi. Pikat ndërkombëtare të referimit dhe statusi i institucioneve Evropiane rregullative. - Pavarësia rregullative nga ndikimi i drejtpërdrejtë i industrisë dhe procesit politik. - Ndikimi politik i vendimeve rregullative (tarifat). - Pavarësia vendimmarrëse dhe autonomia financiare. - Rast studimi: Si të ndërtohet një rregullator i pavarur (implikimet praktike)
12:45 – 13:15		Pyetje dhe përgjigje
<i>Pauzë e drekës: 13:15 – 14:30</i>		
<i>Pasdite</i>		
14:30 – 14:45	Përfaqësues të ERO	<i>Çështjet dhe sfidat në sektorin e energjisë në Kosovë (p.sh. legjislacioni i energjisë, korniza rregullative, autoriteti, tarifat, monitorimi, cilësia e shërbimit, tregjet, etj.)</i> Diskutim i hapur për problemet rregullative dhe të industrisë; çështjet prioritare të ngritura nga pjesëmarrësit
14:45 – 15:00	Përfaqësues të KEK	
15:00 – 15:15	Përfaqësues të KOSTT	
15:15 – 15:30	<u>Respondent i tryezës së rumbullakët:</u> Z. Joseph Witmer	
15:30 – 16:00		
<i>Pauza e kafesë: 16:00 – 16:15</i>		
16:15 – 17:15	Z. Rudi Hakvoort	<i>Zhvillimet e fundit të politikave të energjisë në BE</i> - Legjislacioni dhe zhvillimet e politikave të energjisë në BE: shtytësit dhe drejtimet

17:15 – 17:30		- Sigurimi i furnizimeve, konkurrenca, roli i rregullatorit dhe industria - Analiza e kostove të sigurimit të furnizimit dhe konkurrenca - Përfitimet rajonale për Kosovën Pyetje dhe përgjigje
17:30 – 17:45	Diskutim përmbledhës të temave të ditës Moderator: Dr. Vidmantas Jankauskas	

E martë, 6 nëntor: Vendosja e tarifave dhe rregullimi i çmimeve

Audienca e shënjestruar: ERO, KEK, KOSTT

<i>Mëngjes</i>		
09:00 – 10:15	Z. Csaba Kovacs	<i>Procesi dhe hapat themelor në vendosjen e tarifave të rregulluara: pasqyrë</i> - Theksi në llogaritjen e duhur të kostos në bazë të së cilës përcaktohen tarifat e rregulluara - Financat e ndërmarrjeve të shërbimeve publike dhe çështjet e kontabilitetit - Karta e Llogarive (shqyrtim i shabllonit) Pyetje dhe përgjigje
10:15 – 10:30		
<i>Pauza e kafesë: 10:30 – 10:45</i>		
10:45 – 12:00	Z. Csaba Kovacs	<i>Kërkesat e të ardhurave</i> Pyetje dhe përgjigje
12:00 – 12:15		
<i>Pauza e drekës: 12:15 – 13:30</i>		
<i>Pasdite</i>		
13:30 – 14:45	Dr. Vidmantas Jankauskas Z. Csaba Kovacs Z. Joseph Witmer	<i>Çështjet në vendosjet e rregulluara të normave tarifore: Kostoja e kapitalit, lëndës djegëse dhe zhvlerësimit</i> <i>Politikat e çmimvënies dhe çrregullimet</i>

14:45 – 15:00		<i>në grupe të ndryshme të konsumatorëve</i> Pyetje dhe përgjigje
<i>Pauza e kafesë: 15:00 – 15:30</i>		
15:30 – 17:00	Ushtrim grupor i moderuar: Z. Csaba Kovacs dhe Z. Joseph Witmer	<u>Ushtrim grupor:</u> <i>Vendosja e normës</i> <i>(Procedimi i një norme fiktive përmes metodologjisë tarifore, humbjeve të përfshira të rrjetit, parashikimit të kërkesës, rregullimit të çmimit, tarifave feed-in)</i>
19:00 – 21:00		Darka grupore (vetëm për të ftuarit)

E mërkurë, 7 nëntor: Rregullimi i çmimit (vazhdim); Tregjet e rrymës, ristrukturimi dhe iniciativat rajonale të tregut

Audienca e shënjestruar: ERO, KEK, KOSTT

<i>Mëngjes</i>		
08:45 – 10:00	Dr. Peter Kaderjak	<i>Çështjet kyçe në zbatimin e rregullimit të çmimeve nxitëse</i>
10:00 – 10:15		Pyetje dhe përgjigje
<i>Pauza e kafesë: 10:15 – 10:30</i>		
10:30 – 11:30	Dr. Peter Kaderjak	<i>Rast studimi: Përvoja me rregullimin e pragjeve të çmimeve në Hungari</i>
11:30 – 11:45		Pyetje dhe përgjigje
11:45 – 13:00	<u>Ushtrim grupor i moderuar:</u> Dr. Peter Kaderjak dhe Dr. Vidmantas Jankauskas	<u>Ushtrim:</u> <i>Loja e këmbimit të energjisë elektrike</i> <i>Diskutim i fushave të problemeve dhe kufizimeve të kapaciteteve rajonale</i>
<i>Pauza e drekës: 13:00 – 14:15</i>		

<i>Pasdite</i>		
14:15 – 15:30	Dr. Peter Kaderjak	<i>Ristrukturimi, reformat, liberalizimi i tregut dhe konvergjenca</i> - Rishikim i modelit të tregut të EJL dhe bashkëpunimi rajonal (me theks në kërkesat e BE-së) - Aranzhimet procedurale dhe praktike në dizajnimin e tregut
15:30 – 15:45		Pyetje dhe përgjigje
<i>Pauza e kafesë: 15:45 – 16:00</i>		
16:00 – 17:15	Dr. Vidmantas Jankauskas dhe Z. Joseph Witmer	<i>Shthurja v. Integrimin vertikal në sektorin e energjisë elektrike: Aspektet kyçe, çështjet dhe udhëzimet e politikave</i>
17:15 – 17:30		Pyetje dhe përgjigje

E enjte, 8 nëntor: Vendosija e tarifave; Rregullimi i cilësisë së shërbimit; Obligimet e shërbimit publik; Mundësia e pagimit; Konsideratat sociale gjatë rregullimit

Audienca e shënjestruar: ERO, KEK, KOSTT

<i>Mëngjes</i>		
08:45 – 09:30	Dr. Vidmantas Jankauskas	<i>Rast studimi: Nga kostot në çmime të rregulluara – rryma, gazi dhe ngrohja qendrore në Baltik</i>
09:30 – 09:45		Pyetje dhe përgjigje
09:45 – 10:30	Z. Joseph Witmer	<i>Pasqyrë e rregullimit të cilësisë së shërbimit</i>
10:30 – 10:45		Pyetje dhe përgjigje
<i>Pauza e kafesë: 10:45 – 11:00</i>		
11:00 – 12:00	Dr. Vidmantas Jankauskas	<i>Mundësia e pagimit të tarifave të ndërmarrjeve të shërbimeve publike që mbulojnë kostot</i> - Qëndrueshmëria financiare e

12:00 – 12:15		ndërmarrjeve të shërbimeve publike që veprojnë duke zbatuar tarifa që pasqyrojnë kostot (konsumatorët nuk duhet të mbrohen me çmime që nuk mbulojnë kostot e ndërmarrjes së shërbimeve publike) Pyetje dhe përgjigje
<i>Pauza e drekës: 12:15 – 13:30</i>		
<i>Pasdite</i>		
13:30 – 14:15	Z. Joseph Witmer	<i>Mospagesa dhe skemat e përkrahjes sociale për konsumatorët me të ardhura të ulëta</i> Pyetje dhe përgjigje
14:15 – 14:30		
14:30 – 15:15	Dr. Vidmantas Jankauskas dhe Z. Joseph Witmer	<i>Obbligimet e shërbimit universal në tregjet e liberalizuara</i> - Disa pasoja të pjesëmarrjes private në sektorin e energjisë - Mbrojtja e konsumatorit në mjedise të ristrukturuar të tregut - Furnizuesi i opsionit të fundit Pyetje dhe përgjigje
15:15 – 15:30		
<i>Pauza e kafesë: 15:30 – 15:45</i>		
15:45 – 16:15	Diskutime përmbledhëse: Çështjet mbi rregullatorët dhe industrinë në Evropën Juglindore Moderator: Dr. Vidmantas Jankauskas	
16:15 – 17:15	Drejtuesi i kursit	<i>Vlerësimet e kursit (me shkrim) dhe Sugjerimet për përmirësim</i> <i>Komentet përfundimtare dhe përshëndetëse</i>